

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/79/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213200791
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8213200791.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a z členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Československá obchodní banka, a. s., Radlická 333/150, 150 57 Praha 5, Česká republika IČO: 00 001 350, zastúpeného Mgr. Romanom Ambrožom, advokátom, Mikulášska 29, 811 09 Bratislava proti žalovanej Y. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX J., V. XXX/XX, t. č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníkom Mgr. C. C., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu G., o zaplatenie 20 334,57 Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov z 29. 01. 2014, č. k. 4C/35/2013-119, taktó jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 18 022,56 Kč spolu s úrokom z úveru vo výške 18,90 % ročne z istiny 10 000 Kč od 31. 01. 2013 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 7,05 % ročne zo sumy 10 000 Kč od 31. 01. 2013 s tým, že v každom kalendárnom polroku, v ktorom trvá omeškanie dlžníka, je výška úrokov z omeškania závislá na výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou platnou pre prvý deň príslušného kalendárneho roka, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a zaviazal žalovanú nahradiť žalobcovi trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku 47,50 Eur a z trov právneho zastúpenia 882,34 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil nasledovne, cit.: „Medzi účastníkmi konania bola uzatvorená zmluva o ČSOB Aktívnom konte, a na základe žiadosti žalovanej zo dňa 05. 12. 2007 bol žalovanej poskytnutý úver formou povoleného prečerpania s tým, že žalovaná bola povinná prečerpané prostriedky vrátiť žalobcovi ku koncu každého kalendárneho mesiaca. Ku dňu poskytnutia povoleného prečerpania bola výška úrokovej sadzby zmluvného úroku 13,90 % p.a., a sadzba úroku z omeškania 15 % p. a.. Úroková sadzba úveru sa zmenila od 14. 03. 2010 na sadzbu 18,90 % p. a., čo bolo žalovanej oznámené. Vzhľadom na to, že žalovaná neuhrádzala finančné prostriedky, ktoré na základe zmluvy o povolení prečerpania vyčerpala, žalobca jej podaním zo dňa 29. 04. 2010 oznámil, že všetky pohľadávky z poskytnutého úveru sa stávajú splatnými a od žalovanej žiadal, aby tieto pohľadávky uhradila najneskôr do 10. 05. 2010. Z histórie úverového účtu žalovanej mal súd preukázané, že žalovaná dlhuje žalobcovi zostatok nesplatennej istiny 10 000 Kč, zmluvný úrok od 29. 04. 2010 do 30. 01. 2013 vyčíslený sumou 5 883,40 Kč a úrok z omeškania od 29. 04. 2010 do 30. 01. 2013 vo výške 2 651,17 Kč. S poukazom na ust. §§

3028 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka (zákon č. 89/2012 Sb.), § 708 ods. 1, 2, § 711, 497, 502, 506, 273 ods. 1 a § 262 ods. 4 Obchodníhó zákonníka (zákon č. 513/1991 Sb.) súd uzavrel, že žalobca má nárok na zaplataenie istiny 10 000 Kč, má právo aj na dohodnutý úrok z úveru vo výške 18,90 %, ktorý k dátumu vyčíslenia, t. j. k 30. 01. 2013 predstavuje kapitalizovaný úrok vo výške 5 883,40 Kč a má nárok na úrok z úveru vo výške 18,90 % ročne zo sumy 10 000 Kč, teda odo dňa nasledujúceho po vyčíslení kapitalizovaného úroku, t. j. od 31. 01. 2013 do zaplataenia. Súd nepriznal žalobcovi žiadané úroky z omeškania vo výške 15 % p. a., podľa zmluvy odôvodňujúc, že účastníci si môžu dohodnúť výšku úrokov z omeškania, ktorá však nesmie byť vyššia ako výška úrokov z omeškania stanovená právnymi predpismi. V danom prípade je výška úrokov z omeškania stanovená Nariadením vlády Českej republiky č. 142/1994) Sb. (v znení nariadenia č. 163/2005 Sb.), podľa ktorej výška úrokov z omeškania zodpovedá ročnej výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou, zvýšenej o 7 percentuálnych bodov. V každom kalendárnom polroku, v ktorom omeškание dlžníka trvá, je výška úrokov z omeškania závislá na výške repo sadzby stanovenej Českou národnou bankou, platnou pre prvý deň príslušného kalendárneho polroka. Z toho dôvodu súd nepriznal žalobcovi žiadané úroky z omeškania, počítané podľa sadzby vo výške 15 % p. a., ale podľa platných repo sadzieb stanovených Českou národnou bankou vo výške 7,05 % p. a., lebo repo sadzba Českej národnej banky ku dňu 29. 04. 2010 (deň zosplataenia úveru) bola stanovená vo výške 0,05 % p. a.. Súd zároveň zamietol nárok žalobcu na zaplataenie poplatkov vo výške 1 800 Kč s príslušenstvom, nakoľko žalobca nepreukázal súdu dôvod ich účtovania ani ich výšku.“

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku, proti zamietavému výroku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd v napadnutom výroku rozsudok zmenil a zaviazal žalovanú k zaplataeniu dlžných poplatkov 1 800 Kč s príslušenstvom a k zaplataeniu úrokov z omeškania až do výšky 15 % ročne zo sumy 10 000 Kč od zosplataenia, t. j. 29. 04. 2010 do zaplataenia. Uviedol, že žalovaná počas trvania zmluvného vzťahu so žalobcom si neplnila svoje záväzky dohodnuté v zmluve, prestala splácať splátky, ku ktorým bola v zmluve o úvere zaviazaná, na čo bola žalobcom opakovane upozorňovaná prostredníctvom zaslaných upomienok a výziev na úhradu dlžných splátok. Keďže žalovaná zásielky nepreberala a na zaslané upomienky a výzvy nereagovala, žalobca pristúpil k zosplataeniu úveru. K podanej žalobe žalobca pripojil listinné dôkazy preukazujúce jeho nárok, a to zmluvu o ČSOB Konte plus, oznámenie o poskytnutí povoleného prečerpania, oznámenie o zosplataení úveru spolu s doručenkami, históriu úverového účtu, obchodné podmienky pre povolené prečerpanie, všeobecné obchodné podmienky a podrobný historický výpis. Žalobca má za to, že súd dospel na základe predložených dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne práve posúdil v dôsledku čoho došlo k zamietnutiu dlžných poplatkov vo výške 1 800 Kč a k nepriznaniu úrokov z omeškania vo výške 7,05 % ročne odo dňa zosplataenia, t. j. 29. 04. 2010 do zaplataenia poplatkov. Zároveň žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec v rozsahu suspenzívneho odkladného účinku odvolania, t. j. v zamietavom výroku, ako aj konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Ostatné výroky napadnutého rozsudku, ktoré odvolaním žalovanej napadnuté neboli v odvolacom konaní neboli ani preskúmané a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O. s. p.).

V predmetnej veci súd prvého stupňa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady ES č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I.) čl. 4 správne konstatoval, že rozhodné právo pri absencii voľby sa spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb, preto je potrebné vo veci aplikovať Obchodný zákonník, ako aj Občiansky zákonník Českej republiky, ako to správne urobil súd prvého stupňa.

V tomto kontexte je potrebné zdôrazniť, že v zásade právny vzťah účastníkov konania je potrebné posudzovať podľa § 497 Obchodného zákonníka, avšak s výhradami uvedenými v § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka (platného v Českej republike) vzhľadom na to, že predmetná zmluva o ČSOB Aktívnom konte uzavretá medzi účastníkmi konania je zmluvou spotrebiteľského charakteru.

Pokiaľ ide o úroky z úveru, tieto predstavujú odplatu alebo cenu plnenia tak, ako sa to konštatuje v súdnej praxi (vrátane rozhodnutia 14Co/83/2012 Krajského súdu v Prešove), avšak povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru počas celej doby, po ktorú tento úver, teda požičané finančné prostriedky neboli vrátené veriteľovi, má svoje limity v tom zmysle, že táto zásada platí až do tzv. splatnosti úveru. Po zosplatnení úveru totiž nastupujú sankčné úroky z omeškania v zmysle § 1 Nariadenia vlády Českej republiky č. 142/1994 Sb..

V tejto súvislosti z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná svojimi transakciami prečerpala úverový limit vo výške 10 000 Kč a tento nesplatila. Preto žalobca dňom 29. 04. 2010 vyhlásil splatnosť úveru, a teda, správne mal súd prvého stupňa postupovať tak, že mal priznať úroky z úveru len do 29. 04. 2010 a sankčné úroky z omeškania v zmysle cit. § 1 Nariadenia vlády Českej republiky, mal priznať od 30. 04. 2010. Vzhľadom na skutočnosť, že vyhovujúci výrok rozsudku nebol odvolaním napadnutý, ani súvisiaci výrok o trovách konania, v odvolacom konaní už nebolo možné ich preskúmať, lebo ako také nadobudli právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O. s. p.).

Predmetom odvolacieho konania bol zamietnutý výrok o dlžných poplatkoch vo výške 1 800 Kč s príslušenstvom a zamietnutý výrok o nepriznaní úrokov z omeškania až vo výške 15 % ročne z dlžnej istiny odo dňa omeškania žalovanej (03. 02. 2010) do zosplatnenia (do 29. 04. 2010) z dlžnej istiny a úroky z omeškania vo výške 15 % ročne odo dňa zosplatnenia, t. j. od 29. 04. 2010 až do zaplatenia.

Kumulácia úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania v zmysle vyššie uvedeného, predstavuje neúmernú a neprijateľnú záťaž pre dlžníka ako spotrebiteľa. Takýto postup, ktorý nepochybne je potrebné aplikovať v spotrebiteľských vzťahoch, je v súlade aj s ust. § 497 Obchodného zákonníka č. 519/1991 Sb. (platného na území Českej republiky), podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. To znamená, že platenie úrokov z úveru je dôvodné len do doby splatnosti úveru, teda vlastne do doby, v ktorej bol dlžník povinný predmetné finančné prostriedky vrátiť, ktorá okolnosť vyplynie z konkrétnej úverovej zmluvy.

Úverové obdobie, teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom, a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Za čas po splatnosti úveru má teda veriteľ právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto nepripustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj právna konštrukcia navyšenia úrokov z omeškania o úroky za úver, napr. zmluvnou podmienkou o platní úrokov za úver do zaplatenia aj po splatnosti úveru, a teda počas omeškania. Úverové obdobie nie je podstatnou zložkou úveru, ale pokiaľ sa úver podmieňuje úverovým obdobím, zákonite nastáva zmluvne dohodnutá splatnosť úveru a ku dňu splatnosti má dlžník povinnosť zaplatiť úver a úroky (odplatné úroky, cena). Vychádzajúc z vyššie uvedeného žalobca má teda nárok na úrok z omeškania (sankčné úroky z omeškania) po zosplatnení úveru, kedy nastupujú sankčné úroky z omeškania a je možné ich priznať len vo výške v zmysle § 1 nariadenia vlády Českej republiky č. 142/1994 Sb. t. j. podľa platných repo sadzieb stanovených Českou národnou bankou a nie vo výške 15 % p. s. ako sa mylne domnieva žalobca.

Ani odvolateľom namietané nepriznanie uplatnených poplatkov vo výške 1 800 Kč s príslušenstvom nie je dôvodné. V tejto súvislosti odvolací súd nemá dôvod na odklon od rozsudkov súdov, ktoré v obdobnom prípade vyhlásili zmluvnú podmienku ohľadom účtovania poplatkov za neprijateľnú zmluvnú podmienku (viď napr. rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 5C/79/2011-144 zo dňa 12. 04. 2012 v spojení s opravným uznesením, č. k. 5C/79/2011-153 zo dňa 13. 06. 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 07. 05. 2014, č. k. 4Co/83/2013-195, podľa ktorého:

„Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj námietku týkajúcu sa vyhlásenej zmluvnej podmienky ohľadne účtovania poplatkov v zmysle sadzobníka peňažného ústavu za neprijateľnú. Súd prvého stupňa správne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky rozhodol v súlade s ust. § 153 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Vychádzal z toho, že zmluva je spotrebiteľská, zmluvné podmienky neboli individuálne dohodnuté, a preto odkaz na sadzobník poplatkov v zmysle bodu 13 obchodných podmienok pre povolené prečerpanie nespĺňa povinnosť veriteľa pri uzatváraní zmluvy so spotrebiteľom oboznámiť ho so všetkými zmluvnými podmienkami, vrátane poskytnutia primeraného vysvetlenia s odbornou starostlivosťou v záujme ochrany práv spotrebiteľa“).

Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štát môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C237/02, Fajburger Communalbauten cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle čl. 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú“).

Vzhľadom na neplatnosť zmluvy v časti dohodnutých poplatkov vo výške 1 800 Kč považoval odvolací súd za nadbytočné zaoberať sa týmito odvolacími námietkami, ktorých zmysel a význam je založený na platnosti zmluvy.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v zamietavom výroku ako vecne správny postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p..

Úspešnej žalovanej v odvolacom konaní trovy konania nevznikli a tomu zodpovedá aj výrok o nepriznaní trov odvolacieho konania postupom podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p..

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.